

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

פ.

**עין משפט
גר מצוה**

נח א מ"י פ"ד מהלכות
שכירות הלכה א סמג
עש"ן פט עוש"ע ח"מ ס"י
שט סעף"ד :
גב ב מ"י ע"ג הלכה ג
עוש"ע שט סעף"ד :
ס ג מ"י ע"ג הלכה ב
עוש"ע שט סעף"ד :
סא ד מ"י פט"ז מהל'
מכירה הלכה ז ח ט
עוש"ע שט סעף"ד ח' כ' רלב סעף
ח :
סב ה מ"י ע"ג הלכה י
ס ג מ"י ע"ג הלכה ח
סג שט סעף"ד ח' ס' ע
עש"ן ט :
סד ז מ"י פ"ד מהלכות
שכירות הלכה ד סמג
עש"ן פט עוש"ע ח"מ ס"י
שט סעף"ד :
סה ז מ"י ע"ג הלכה ו
שט סעף"ד ח' ט' ע
ועש"ף ו וע"ש ב"מ'
זכ"י :
סו ט מ"י ע"ג הלכה ד
עוש"ע שט סעף"ד :

מתני' השוכר את הפרה לתרוס וכו'. וכל כלי הממרישה לבעל הבקר ונעטרו הולכין עם בהמתו וה' אומר ה'רוצח' לכוון פרה לתלמיה זה הולך אחר הממרישה ומכבד הימד בקרקע שבו הבחול שקורים קולטרי"א בלע"ז והוא הקנקן דמתני': חייב שהרים קשים לתרוס שהפעלים שם: **ודש כהבואה פטור.**

אם החליקה: **גמ'** והיכא דלא שני. ואין לבעל הפרה לנעונו לו כלום ואלו שהיו בפועלו המנהיג והאומר יחד שכרים היו איזה מהן פושע בשבירת הקנקן: **דנקיט פרשא.** מרדע הוא משלם שלא כיון את הפרה יפה ועל ידי שעיות את השורה של מענה נשבר הקנקן: **דנקיט מנא.** קנקן: **משלם.** שהעמיק יותר מדאי צארן: **והילכא דנקיט מנא משלם.** שאילו לא העמיק יותר מדאי לא היה נשבר בעיות השורה: **ואי דמחוקא בנודרי.** שהיה ידוע להם בה שמעלה אברים ונאמה וטרשין: **תרוייהו משלמים.** שהיה להם להזהר מאד ובלדבר מועט שעיות אף המנהיג הוא נשבר והיו דבר המוטל בספק: **היה בה מוס אחד.** אחד מן המומין הללו היה בה: **וסנפו בין מומין אחרים.** שלא היו בה: **הרי זה מקח טעות.** לפי שהכיר הלוקח בנאמר מומין שאינן וכסבור הוא ככונן משקר אלא להשליך מעליו מרעומת הוא אומר הילך מקח טעות הוא לדעתה דכפי לא זכר: **הרי זה מוס אחד.** שפירש שם מוס זה אומר מוס לבדו ואמר לו מוס זה בה ועוד מומין אחרים: **אין זה מקח טעות.** דכיון דאותו המוס הזכיר לו לבדו ביה לא לבדוק: **והנכנסו.** כצ"ל. כמו שניפין עשאום דמענית (דף כה). נכפית. נופלת מחולי: **משועממת.** משוגעת: **היה בה מוס אחד.** מאלו המומין והשאר אין בה: **היו בה כל המומין הללו.** ואינו מקפיד אלא על האחד וכל וטוענו כסבור הייתי שאתה כולל בה מה שאין בה ומה שיש בה ואילו ידעתי שזה בה לא הייתי לוקחה מאי: **אפילו לא גרסינן והכי גרסי'** הכי אמרינן משמיה דרבא **היו בה כל המומין האלו אין זה מקח טעות:** **מתני'** והביא עליה שטורין. שהם קלים מחטין: **חייב** בקלקולה אם הוסף ג' קבין. ולא אמרינן הואיל והשטורין קלים יש לו להוסף עד כדי כוזב לתך חטין שמשא החמור לתך חטין חלו כור: **מפני שהנפח קשה לכהמה כמשאוי.** וכיון דנפח לתך שטורים הנפח לתך חטין קשה לה מוספת: **והביא לתך שטורים.** שאלה הוסף: **פטור.** אם כמשא החטין הרי נפחן כנפח חטין והנפח כמשאוי: **ניפחא תקללא.** נפח קשה כמשקל הואיל וניפחן שזה הוא כמשקל שזה: **ואם הוסף שלשה קבין.** דהוא שיעור תוספת לחמור לקלקל חייב: **קשה למשאוי.** אם השוה כוזב השטורין לכוזב החטין כגון שהוסף סאה שלמה על הלחך הרי הרבה הנפח ורוב הנפח קשה למשאוי והיו נפח זה תוספת לקלקול החמור: **היקלל תקללא.** אינו חייב עד שישוה כוזב השטורים לכוזב החטין דליתיה נפח זה תוספת אצל נפח שזה ומשקל חסר לא אמרינן נפח השוה הרי הוא כמשקל וליחייב בתוספת של שלשה קבין דקשה למשאוי תגן ולא קשה כמשאוי: **מאי לאו שלשם קבין.** כאצ"י. לא סאה. והכי קאמר להביא לתך חטין והביא לתך שטורין פטור ואצ"י ששינה שהרי שיהיה להקל ולא הוסף עד כדי משקל החטין חייב משום תוספת הנפח: **הכי קאמר וכו'.** ומילי מילי קתיי והאי וכמה יוסף לאו אלהביא חטין והביא שטורין קאי: **שש**

היבא דלא שני מאן משלם. וכו' היבא דשני נמי אמאי לא משלם אחד מן הפועלים שפסע בשבירת הקנקן ויחייבו נמי מאן משלם וי"ל דהיבא דשני לא משלם דמיירי שהמשכיר את הפרה הוא שוכר את הפועלים לילך עם פרטו ולעשות מלאכה

מתני' השוכר את הפרה לתרוס בחר וחרש בבקעה אם נשבר הקנקן פטור בבקעה וחרש בחר אם נשבר הקנקן חייב לדרוש בקטנית ודרש בתבואה פטור לדרוש בתבואה ודרש בקטנית חייב מפני שהקטנית מחלקת: **גמ'** היבא דלא שני בה מאן משלם א"ר פפא דנקיט פרשא משלם רב שישא ברביה דרב אידי אמר דנקיט מנא משלם והלכתא דנקיט מנא משלם ואי דוכתא דמחוקא גונדרי תרוייהו משלמין אמר רבי יוחנן ב"המוכר פרה לחבירו ואמר לו פרה זו נגחנית היא נשכנית היא בעמנית היא רבצנית היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות תניא נמי הכי ב"המוכר שפחה לחבירו ואמר לו שפחה זו שוטה היא נכפית היא משועממת היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות א"ל רב אחא ברביה דרבא לרב אשי היו בה כל המומין הללו מהו אמר ליה רב מרדכי לרב אשי יחבי אומרינן משמיה דרבא היו בה כל המומין הללו אין זה מקח טעות: **מתני'** והשוכר את החמור להביא עליה חטין והביא עליה שטורין חייב בתבואה והביא עליה תבן חייב מפני שהנפח קשה כמשאוי להביא לתך חטין והביא לתך שטורין פטור ואם מוסף על משאו חייב וכהמה יוסף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור: **גמ'** איתמר אבין אמר קשה כמשאוי תגן רבא אמר קשה למשאוי תגן אבין אמר קשה כמשאוי תגן אבין מוסף שלשה קבין חייב רבא אמר קשה למשאוי תגן תקלא ואי תגן להביא לתך חטין והביא לתך שטורין פטור ואם הוסף על משאו חייב מאי לאו שלשת קבין לא סאה והיא עלה קתני וכמה יוסף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור קבין לחמור הכי קאמר היבא דלא שני חטין והביא חטין שטורין והביא שטורין כמה יוסף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור ת"ש להביא לתך חטין והביא שש

השוכר ולהכי לא משלם דא"ל למשכיר אלו לא התמנו עמך אלא לתרוס צבקה ולא קבלנו שמירת הקנקן צהר אלא צבקה ואם היינו חורשים צבקה לא היינו שוכרים ומ"מ שכירות שלנו לא נפסדי כי דעתך היה שנעשה כמו שירצה בעל השדה כי זו הייתי סבור שלא יחרוש אלא צבקה: **ואי דוכתא דמחוקין בגונדרי תרוייהו משלמי.** פי' בקונטרס משום דהוי ספק מי עשה ואין נראה דלא קי"ל (צ"ק ד' לה) כסומכום אלא כרצון והמזיל מחזירו עליו הרואה ואי הוה ספק הוה שניה פטורים אלא "ל דהכח שניהם פשעו כיון דמחוקא בגונדרי הוא נשכר מאד בקל והיה לכל אחד ליתן לב על חזירו כמו על עצמו ולהסירו ואחרי שלא הזכירו גם הוא פשע: **שפחה** זו שוטה היא כו' הר"ה זה מקח טעות. מאלו קשה לפ"ה שפי' אהא דלאמר כמחזנות (ד' נח. ואם ד"ה הוה) סימפון צבצדיס ליכא אי מומין שנגלי כו' מאי אמרת ליסטין מומין או מוכתב למלכות הנהו קלא אית להו ופירש בקונטרס וסבד וקביל וקשה לר"ה דהא הכא אמרינן דהוי מקח טעות בלאו המומין וא"כ משכחת סימפון צבצדיס ואיך אוכלין בתרומה ונראה לר"ה לפרש הנהו קלא אית להו ואם איתא דהוי מוכתב למלכות או ליסטין אז היה קול ויפין דליכא קלא ליכא למיתש להכי ובהנהו דהכח נמי קלא אית להו וכן משמע ליטנא דמאי אמרת כלומר צאיח סימפון משכחת דלא הגיעו בליסטין מומין או במוכתב למלכות וצריש המוכר פירות (צ"צ ד' ג): **ואם ד"ה ליסטין תניא כהדין נמצא ליסטין מומין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שך לפניך:** **היו בה כל המומין הדידי מהו.** צרייתא דקתני הרי זה מקח טעות דלמא מיירי כגון שכל המומין היו בה והיו מקח טעות אצ"י שאל צדק הלוקח אפילו בחד משום דלאמר לוקח מסתמא כל הני דקאמר ליתנהו לכולהו ומדהא ליתא הא נמי ליתא ומום זה ומום אחר אין זה מקח טעות כיון שאין מזכיר אלא אחד ולא הרי זה מקח טעות:

קשה כמשאוי תגן. לאצ"י סיפא דקתני כמה יוסף קאי לפרש רישא ולרבא רישא דקתני להביא עליה חטין והביא עליה שטורין היינו ככוזב החטין שהוה סאה כדמוכה בשמעתין חייב דניפחא הוי תוספת להביא לתך חטין והביא לתך שטורין פטור אפילו אילו עמוסא סאה חייב לגמל כו': **תרגמה**

תרגמה

(6) (מספ' ד"כ"י פ"ד), (7) (ס"א), (8) (ד"ה וסנפו לפני ד"ה הרי זה, ד' ז) ז"ל הית ופי' רש"י,



לענין רש"י

קולטרי"א קנקן של מחרישה (הימד הפולחת את הקרקע).